

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Manete in me [et] ego in.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

¶ Sermones cōmunes

inā quā declarat habere tres excellentes conditiones.

Primo ostendit eā esse honorabile
Secundo ostendit eā esse inexplicabile
Tertio ostendit eā esse interminabile.

Primo ostendit eā esse honorabile: cū dicit. Amen dico vobis q̄ vos q̄ secuti estis me in rege. cū se. ff. ho. in se. ma. f. uet. r. vos sup. se. duo. qu. duodecim tribu. Israēl. Aug. li. de pnia. In hoc iudicantiū numero oss intelligunt q̄ p̄ter euangeliū sua omnia dimiserunt. r. secuti sunt dñm. **L**ib. f. sup. Bar. Futur. erat vt in die iudicij rñderent iudei. Dñe non te cognouimus filiū dei. Quis em̄ hōim videre poterat thesaur. in terra absconditū. solē nube celatū. Rñdebūt ḡ discipuli. Et nos hoies fuim⁹ rustici r. obscuri in plebe. vos sacerdores r. scribe. s. in nobis bonavolūtas facta est q̄si lūerna rusticitatis nre. in vobis aut malicia facta est q̄si saligo scientie. **H**ec. **F**elix paupras voluntaria relinquētium glā r. sequentiū te dñe iesu. Felix plane q̄ tā securos imo glīosos facit illo tremendo eramic merito. in illo tanto discrimine iudicior. **B**eda. Iusta priorus r. digna retributio vt q̄ p̄ christi amore mundi glām contempserūt ei associēt in iudicis vt velut assessores iudici mundane conuersionis assistant.

Secundo ostendit illā remunerationē esse inexplicabile cū dicit. Et omnis q̄ reliquerit domū v̄ fr̄es aut sorores aut patrē aut matrē aut vxorem aut filios aut ag. ppter. m. centuplū accipiet. **H**iero n̄. Sensus iste ē q̄ carnalia. p̄ saluatore dimiserit spiritalia recipiet q̄ compatione merito sui ita erunt quasi p̄uo numero centenarius comparet. **H**ec ille. **H**oc itaq̄ centuplū spūalium rex est. v̄tz v̄tutum r. consolationū internaz q̄s p̄ experientiam cognoscim⁹ magis q̄ p̄ doctrinā. **U**n̄ **B**erñ. **N**emo sane mentis ampliorē esse in vicis credat q̄ in fructib. delectationē. **E**t iter. **A**n omnia possidet cui oia cooperant i bonum: an non centuplū habet oim q̄ implet spūscō: q̄ ch̄m habet in pectore: nisi q̄ loq̄ plus q̄ centuplū ē visitatio paraclēti sp̄

ricus r. p̄ntia ch̄i. **E**t iterū. **C**entuplū est adoptio filior. p̄mittit spūs: delicta charitatis: gloria p̄sentie que est regnuz dei qd̄ intra nos ē.

Tertio p̄mittit remunerationē interminabile: cū dicit. **E**t vitā eternā possidebit. **A**ug. **Q**uia multū amat hoies viuere in hac terra promissa est illis vitā r. q̄ multū timent mortē p̄missa est illis eternā. **H** sufficere visum est huāne infirmitati vt diceret. habebis vitā eternā. **A**men. **E**t vitā eternā: r. ex eo nouerim⁹ q̄ntuz p̄ vitā eterna laborare debem⁹ cū videam⁹ hoies amatores p̄ntis vite. palis atq̄ finende sic p̄ illa laborare vt q̄n venerit mortis metus q̄cqd̄ possunt faciunt nō vt auferat s. vt differant mortē. **B**erñ. **C**entuplū (mō) accipiet r. vitā eternā possidebit. illd̄ inuā: hoc in p̄ntia. **I**llud r̄solatio p̄ntis laboris: h̄ future felicitatis p̄sumatio est. **H**ec ille. **P**tz itaq̄ q̄ fructuosum sit oia p̄ter ch̄m stū relinq̄re et ch̄m sequi. **S**ic ḡ cū ap̄tis eum sequi studeam⁹ vt tandē eius glōriā r. b̄n̄ificam fructuonem consequi mereamur. **A**men.

Sermo sup̄ illud euangeliū. **E**go sum v̄tis vera r. c. **J**o. xv.

Manete i me et ego in vobis. **J**oan. xv. **Q**uid dicit dñs q̄ tam benigne nos inuārat ad secum manendū: dicit. **M**anete i me r. ego in vobis. **M**anem⁹ aut in dño r. do minus in nob. p̄ charitatē r. amorē iuxta illud. **J**. **J**o. iij. **Q**ui manet in charitate i do manet r. deus in eo. **I**deo etiā p̄nt̄ subūgit dñs: dicit. **M**anete in dilectione mea. **P**er sate q̄ta sit dulcedo regis eterm̄ sic benigne nos inuāntis ad manendū in dilectione sua. **E**t vere felix qui in dei dilectione manet. **S**ed infelix oino q̄ ab eius dilectione separat. **Q**uod dū aut manendi in ei⁹ dilectione p̄nt̄ expressius adiungit: dicit. **S**i p̄cepta mea seraueritis manebitis in dilectione mea. **E**t sup̄ius exemplū subiungit: dicit. **S**ic r. ego p̄cepta p̄ntis mei seruauit et maneo in ei⁹ dilectione. **I**n hoc aut euangelio p̄p̄nunt

nobis tres precipue consideratioes q̄ nos mirabiliter afficere debent ad manendū i domino et ipse maneat in nobis.

Prima est consideratio fructuose reportatiois. Secunda est gratiose pmissionis.

Tertia est rigorose punitionis.

Prima est consideratio r̄c. Nisi enim manserim in dño non possum fructū facere. Et si in eo manserim copiosum ferem fructum. Un̄ dicit dñs. Sic palme nō p̄ fa. fru. a se. nisi man. in vi. sic nec vos nisi in me manseritis. Et subdit: Ego sum vitis et vos pal. q̄ ma. in me et ego in eo hic fert fructū mul. q̄ sine me nihil potest fa. Licet hunc aut̄ fructū sp̄ialem quem ferre debemus notande sunt tres speciales considerationes.

Prima est consideratio psuasorie inductionis.

Secunda est consideratio necessarie dispositionis.

Tertia est consideratio multifarie fructificationis.

Prima est consideratio psuasorie inductionis p̄ qua se induci debem⁹

et psuaderi ad fructū faciendū. Et hec consideratio est triplex. Prima est consideratio interne refectionis q̄ dulcissima ē quā habet hō ex fructu bonoz opey. Hic. xxix.

Plantate hortos et comedite fructū eozū.

Et sic ait ap̄ls. ij. Tim. ij. Laborantē agricolam oportet p̄mū de fructib⁹ suis p̄cipe.

Un̄ dñs in euangelio. Hec locutus sum vobis vt gaudiū meū in vo. scilicet sp̄ialis et interna solatio si fructū boni operis feceritis.

Secunda est consideratio diuine gl̄ificationis q̄ vitz glorificat deus p̄ bonoz opey fructum. Un̄ dicit dñs. In h̄ clarificatus est p̄i meus vt fructum plurimū afferatis r̄c. Jo. dr̄ ap̄ls Col. j. Ambuletis dignē deo p̄ omnia placentes in oi opere bono no fructificantes.

Tertia est consideratio eterne retributionis. q̄ sc̄z dat p̄ fructibus bonoz opey. Jo. dr̄ dñs. Hec locutus sum vobis vt gaudiū v̄im impleat. s. in patria. Un̄ Jac. v. Ecce agricola expectat p̄cio sum fructū terre patient ferens r̄c. patientes estote et vos fratres. Debet in spe fructus p̄cipiendi qui arat arare. Et Rho. vj. Liberati a pctō: serui aut̄ facti deo habetis fructū in sanctificatione: sinez hō vitā eter

nam. Felices igit qui faciunt bonoz opey fructum Sap. ij. Bonoz laborum glorio sus est fructus. Sed infelices et maledicti qui non faciunt fructū bonum. In cui⁹ figura ficulnea solum habens folia et nō fructus maledicta est a dño et statim aruit: vt habet. Matth. xxi. Sed heu heu multi sūt vt arbores infructuose. cuiusmodi sūt ociosi et desidiosi. Quasi sp̄m non habētes. Qui dam aut̄ et si ferunt fructum non tamē hu mano vsui aprum sed porcino. Tales sūt qui in comestib⁹ cibibus et ebrietatibus et ludis et alijs vanis vitam agunt. Sap. ij. Fructus eoz̄ inutiles et acerbi ad manducandum ad nihilum apti. Et generaliter omnes pctōtes sūt arbores ferentes fructum venenosum siue mortifex. Prover. x. Fructus impij ad pctm. Matt. vj. Arbo: mala fructus malos facit. Tales deberent considerare illam terribilē dñi comminationē Matth. vij. Omnis arbor que nō facit fru. bo. et dicit r̄c.

Secunda est consideratio necessarie dispositionis. Vbi nota q̄ ad hoc q̄ arbor bene fructificet tres precipue requirunt necessarie dispositiones. Primo est radicis adherentia. iij. Reg. xix. et Eia. x. vj. Vtter radicem deorsum et faciet fructum sursum. Hōi radicatio spiritua liter fit per charitatem. Eph. ij. In charitate radicati per charitatem enim mens in deo radicatur et ei adheret: et sic fert fructum. Ideo dicit dominus. Qui manet in me et ego in eo hic fert fructum multum. Hōi radicem arboris exiccat ignis cupiditatis. Dec. ix. Percussus est affraim: radix eius exiccata est. Et de quibusdam dicitur in canonica iude. Hi sunt arbores autumnales eradicatē bis mortue. Arbores inquam autumnales: id est in autūno plantate quarum radix non potest figi firmiter in terra. quia tunc non est tempus idoneum ad plantandum. Ideo sunt infructuose. Et quod peius ē dicuntur bis mortue. Primo quidem quia non habent p̄ncipium vite scilicet charitatem. Gregorius. Non habet aliquid viriditatis ramus boni opis si non māserit in radice charitatis. Secdo q̄ mortifex fructū faciunt tā sibi q̄

Ver. cōes de apostolis

alijs mortē inferūt. Tertia est culture diligētia / reficēdo r amouēdo supflua sū ue purgādo. **Can. ij. Tps puratiōis ad uenit. Et dñs in euāgel. Om̄ palmē in me nō ferentē fructū toller eū: r oēm q̄ fert fructū purgabit eū vt fructū plus afferat.** **Aug.** Quis est in hac vitā sic mōdus vt nō sit maḡ magisq̄ mudāq̄s. **Būdat** itaq̄ mundos. i. fructuosos: vt tanto sint fructuosiores q̄nto fuerint mudiores. **Itē** debet eē culture diligētia r cōsōdiēdo: nu trīmētū apponēdo: r irrigādo. **Luc. xij.** **Arborē sic hēbat q̄s plāratā in vinea sua r c. seq̄t. Fodiā circa illā r mittā stercora.** **Et Eccl. xxiij.** **Dixi rigabo hortū meuz plārationū. Item** oꝝ esse culture diligētia custo diēdo r vigilādo. **puerb. xxvij.** **Qui seruat ficū comedit fructū ei⁹. Tertia** dīpositio est celestis influentia. **Un̄ videm⁹** q̄ in eadē arborē poma q̄ sunt versus soles meliora sunt alijs in colore: odore: r sapore. **Sic** ad fructū spūale req̄rit influentia diuina. **Deec. xij.** **Et me fruct⁹ eius iuētus est. Et in euāgelio dicit dñs. Sine me nihil potestis facere.**

Tertia ē cōsideratio mult ritarie fructificatiōis. **Nam** dicit dñs. **Qui** manet r c. hic fert fructū multū. **Triplix** aut fructū p̄cipue ferē debem⁹ ad quem p̄nt oēs alij reduci. **Primo** fructuz p̄nie pctā punient⁹. **Lu. ij.** **Benimia** vipaz q̄s ondit vob fugere a ventura ira: facite er⁹ go fruct⁹ dignos p̄nie. **Secūdo** fructū iusticie mala fugiet⁹ r exeq̄nt⁹. **Phil. j.** **Repleti** fructu iusticie. **Et** iusticia aut puenit fructus triplex. **Prim⁹** inq̄ntū p eam deo reddim⁹ debita obediētā. **Job. xxij.** **Ad q̄sece** ei et habeto pacē: r p hoc hēbis fruct⁹ ei⁹ optimos. **Secūdo** inq̄ntū p eā reddimus primo amicitia: pacē r concordia. **Gal. v.** **Fruct⁹** spūs charitas: gaudiū: pax. **Tertio** inq̄ntū p eam cū spūit reddimus sup carnē victoria. **Gal. v.** **Fruct⁹** spūs cōtinetū patientie aduersa sustinentis. **Can. vij.** **Ascendā** in palmā r apprehendā fruct⁹ ei⁹. **Palma** q̄dem aspa est in cortice r in statura sublimis: et ideo difficilis ad ascēdēdum. sed in eius sūmitate fructus magne dulcedinis vuent⁹. **Heb. xij.** **Dis** discipli

na in p̄nti q̄dem esse vdef non gaudij sed meroris: fructū aut pacatissimū excreta r tis per eam reddet.

Secūda ē cōsideratio gratiose p̄misionis. q̄ si in dño manserint / ipse nob p̄mittit dare q̄dēq̄ petierim⁹. **Un̄ dicit. Si** manserit⁹ in me r verba mea in vob manserint / q̄dēq̄ voluerit⁹ petet⁹ r fiet vob **Aug.** **Tūc** em̄ sunt dicēda s̄ba ei⁹ in nob manere q̄n̄ facim⁹ q̄ p̄cipit: r diligim⁹ q̄ p̄mittit. **Un̄** aut s̄ba eius manēt in memoria nec inueniunt in vitā: nō cōputat palmas in vite: q̄ vitā non et trahit ex radice. **Quid** aut velle p̄nt mānēdo in saluatore nisi qd nō alienū est a salute: **Aliud** s̄ppe volum⁹ q̄ sum⁹ in chō. et aliud volum⁹ q̄ sum⁹ adhuc in h̄ seclō. **Hec** ille. **Dicit** gōn̄s **Si** manserit⁹ in me faciendo. s. orōnes vias: r s̄. m. in vob mā. q̄dēq̄ vo. r c. **Danem⁹** aut orātes i deo si in petitiōib⁹ nr̄is tres p̄ditōes obfuerim⁹.

Prima est nihil petere charitati p̄mū. **Secūda** ē discrete petere bonū trāsitōniū. **Tertia** est deuote petere quod est anti mat̄i p̄mū.

Prima est nihil petere chari. r c. **Si** em̄ a charitate recederem⁹: ab ipō etiā deo recederem⁹. **Un̄** q̄ de inimic⁹ vindictā petunt / mala eis impcādo: nō manēt in dño. **Un̄** **Aug.** sup **ps.** **Lū** inuocas deū vt p̄mat inimicū tuū / r d alieno malo vis gaudere / p̄cipue facis deū malis tuis r c.

Secūda ē discrete petere bonū trāsitōniū. **scz** put nob ē necessariū: r put nouit dñs illud nob expedire: dicēdo dño illō **Dart.**

Tertia est de / (vi). **Fiat** volūtas t̄. r c. uote petere qd est aniaz saluti p̄mū. **De** uote inq̄. i. cū mltro desiderio r forūcti auctōe. **ps.** **Desideriū** paup̄ exaudiuit dñs: p̄paratiōē cordis eoz̄ audiuit aur⁹. r c.

Tertia est cōsideratio rigoroſe cōminatiōis q̄ cōminat eos q̄ in eo nō manēt. **Un̄** dicit. **Sic** in me nō manserit mittet foras sic palmas r arelas et colliget eū r igne mittet r ardet. **Et** tāq̄ triplex formidanda cōminatiō.

Prima ē cōminatiō horrib. l' exultatiōis. **Secūda** est miserabilis cōditiois. **Tertia** est intolerabilis afflictiois.

Prima est r c. q̄ mittet foras. **Dart. xij.** **Expūit** angeli r sepa. malos d medio iust.

Secda est cōminatio miserabilis condi-
tionis. qz arefcer. i. oēm vigorem amitteret.
Lbrysof. hoc est siqd habebat a radice
amitteret denudatus et auxiliū et vita.
Tercia est cōminatio iolerabilis affli-
ctōis. qz colligēt eū z in ignē mittent zc.
Aug. Ligna em vite tāto sūt p̄p̄ribilioza
si in vite nō māserint: q̄nto glorioza si mā-
serint. vñū ex duobz palmiti z gruit: aut vi-
tis: aut ignis. si in vite nō est: in igne erit.
Talibz itaqz palmitibz nō manētibz in vi-
te dicit dñs illd Bar. xxy. Ire maledi-
cti in ignē eternū zc. Audiam? q̄ dulcem
inuitationē dñi v. Manere in me zc. ne fo-
ras mittamur z arefcam? z in ignem p̄h-
ciamur: sed fructum bonum facientes san-
ctificari mereamur z ad vitam eternam fe-
liciter puenire valeamus Amen.

Sermones sup aliq̄ euangelia de com-
muni vñus martyris. P̄mo super illud
Nisi granum zc.

Nisi granum frumenti cadēs i trā mortuū fu-
erit ipm̄ solū māer. h̄ar mortuū
um fuerit. mltū frēm affert: Jo. xij. Aug.
Scipm̄ dicebat granum mortificandum
in infidelitate iudeoz z multiplicandum
in fide populoz. Q̄ benignus est dñs q̄
tāmirabiliter nos saluare voluit. Mortu-
uus est vt nos viuificaret. Et cum in cor-
dibus iudeoz mortificatus fuerit fructifi-
cavit in cordibz gentiliū quos ad fidē vo-
cavit. In hoc autē mysterio tria nob̄ a do-
mino pponunt mysteria quoz nobis con-
sideratio multū vtilis est ad nos inducen-
dos ad sequelam ch̄i.

Primū est suūpsi mortificatio fructuo-
sa
Secundū est mortificationis imi-
tatio virtuosa
Tercū est imitationis retributio glo-
riosa

Primū est suūpsi zc. cum dī. Nisi
granū frumenti zc. vsqz ibi: mul-
tum fructum affert. Beda. Ipse
em ex semine patriarchaz in agro huius
mundi seminatus est. i. incarnatus est: vt
moriendo cum multiplicatōe resurgeret.
solus mortuus est: cū multū surrexit. Hec

ille. Ipsa autē mors ch̄i nobis p̄cipue at-
tulit triplicem fructum.

Primus est remissionis
Secundus viuificationis
Tertius glorificationis
Primus est fructus remissionis. Unde de
ch̄o p̄ nobis mortuo dr. s. Joan. ij. Ipse
est p̄tiationis p̄ peccatis nostris. Secundus
est fructus viuificationis. Col. ij. Conui-
ficauit nos. s. de d̄s pater: cum illo. s. J̄su
ch̄isto. Tertius est fructus glorifica-
tionis. Heb. Habem? fiduciam in introitu
setoz. s. celestiu in sanguine ch̄i.

Secundū est mortificationis imita-
tio p̄tiosa. qz vtz hortat nos ad
imitandū suā mortificationē: cum
dr. Qui amat aiam suā zc. vsqz ibi: me se-
quaf. Vbi tria tangunt: quoz consideratō
tio inducit ad sequendū ch̄istū.

Primū est p̄tiose dilectōis damno-
sa p̄tiosa. qz vtz hortat nos ad
imitandū suā mortificationē: cum
dr. Qui amat aiam suā zc. vsqz ibi: me se-
quaf. Vbi tria tangunt: quoz consideratō
tio inducit ad sequendū ch̄istū.

Primū est p̄tiose dilectōis damno-
sa p̄tiosa. qz vtz hortat nos ad
imitandū suā mortificationē: cum
dr. Qui amat aiam suā zc. vsqz ibi: me se-
quaf. Vbi tria tangunt: quoz consideratō
tio inducit ad sequendū ch̄istū.

Tertū est affectuose ministratōis gra-
tiosa executio: cū dī. Si q̄s mibi ministrat
me sequaf. Lbryf. id ē me imitē de mor-
te. h̄ dr. Dulcē q̄dem est p̄is vita his qui
affixi sunt ei. Si q̄s ad celuz respererit
vidēs q̄ ibi bona: cito p̄tēnet vitā p̄tē-
tū em appuerit melior: p̄tēntur peior.

Prima est retributio associatōis (butio.
Secda est honorificationis.
Tercia est assicurationis.

Prima est retributio associatōis
cū dī. Et vbi ego sū: illic z miser me? erit.
Lbry. Q̄ndit p̄ q̄ resurrecō mortū suū
Da s